

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

OPĆINA POVLJANA

ČISTOĆA POVLJANA d.o.o.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz
Kohezijskog fonda

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost
Općine Poveljana.

**DA ODVOJIMO
SMEĆE
POTREBNE SU
VREĆE JER
OTPAD NIJE
SMEĆE!!!**

KAKO SPRIJEČITI NASTANAK OTPADA:

- ✓ **Otpad je postao globalni problem današnjice, pravilnim odlaganjem otpada bar malo pomažemo u očuvanju našeg planeta za generacije koje dolaze.**
- ✓ **Prema svojstvu ga dijelimo na: opasni, neopasni i inertni otpad, a prema mjestu nastanka na: komunalni, proizvodni, ambalažni, građevinski, infektivni...**
- ✓ **Otpad se može ponovno upotrijebiti samo ako je pravilno razvrstan.**
- ✓ **Najvažnije je kada nam stvari u kućanstvu više nisu potrebne da ih pravilno odložimo u za to prikladne spremnike ili vreće.**
- ✓ **Kupujemo stvari / predmete koji su ekološki prihvatljivi.**
- ✓ **Pokušamo koristiti višekratne vrećice za kupnju.**
- ✓ **Kuhanjem i iskorištavanjem namirnice u cijelosti koliko nam je dovoljno za obrok.**
- ✓ **Poklonimo staru odjeću.**
- ✓ **Razdvajanjem smanjujemo količinu otpada u spremniku za miješani komunalni otpad samim tim smanjujemo račune za odvoz smeća!**

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

ŠTO SU OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE?

Izvori energije koji su sačuvani u prirodi i obnavljaju se u cijelosti ili djelomično, posebno energija vodotoka, vjetra, neakumulirana sunčeva energija, biodizel, biomasa, bioplin, geotermalna energija itd.

KOJI SU?

- kinetička energija vjetra (energija vjetra)
- Sunčeva energija
- biomasa
- toplinska energija Zemljine unutrašnjosti i vrući izvori (geotermalna energija)
- potencijalna energija vodotoka (vodne snage)
- potencijalna energija plime i oseke i morskih valova
- toplinska energija mora

ŠTO JE ODRŽIVO KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA?

Korištenje resursa na način i brzinom koji ne dovode do dugotrajne degradacije okoliša, čime zadržava svoj potencijal da zadovolji potrebe i težnje sadašnjih i budućih generacija.

KAKO MOŽEMO POMOĆI?

- korištenjem obnovljivih izvora energije - solarne ploče, vjetroelektrane
- korištenjem štednih žarulja
- korištenjem štednih slavina za vodu
- recikliranjem

PREDAVANJE ODVOJENOG OTPADA I ŠTO SPADA U ODVOJENI OTPAD?

Razvrstani otpad možete odložiti u reciklažnom dvorištu, u za to predviđene spremnike ili u vrećice namijenjene za odvojeno prikupljanje otpada.

PLAVA vrećica je za **PAPIR** i u nju ide:

DA

- ✓ čiste i suhe novine
- ✓ časopisi, revije, katalozi
- ✓ pisma, kuverte, papir za printanje
- ✓ bilježnice, knjige bez uveza
- ✓ čestitke, kalendari
- ✓ papirnate vrećice i omoti
- ✓ manje kartonske kutije (spljoštena i u manjim komadima)
- ✓ ambalaža od papira i
- ✓ kartona (kutije za prehrambene i kozmetičke proizvode,
- ✓ kutije za cipele, kutije za jaja)

NE

- × plastificirani papir
- × korištene papirnate maramice, salвете, pelene
- × korištene papirnate tanjure i čaše
- × vlažni ili truli papir i karton
- × masni i prljavi papir
- × knjige s plastificiranim ili
- × kožnim koricama
- × samoljepljive folije i naljepnice
- × fotografije i fotopapir
- × tetrapak od sokova i mlijeka
- × papir s folijom ili plastikom
- × papir iz mesnice, računi iz dućana, papir za pečenje
- × indigo papir
- × tapete
- × ljepljive trake

ZANIMLJIVOSTI O PAPIRU...

- > Jedno drvo godišnje može pročistiti 30 kg zagađivača iz zraka.
- > Za nekoliko bilježnica i knjiga potrebno je posjeći jedno stablo kojemu za rast treba 30 i više godina.
- > Za proizvodnju recikliranog papira koristi se duplo manje vode i energije nego kad se proizvodi novi papir od drveta.
- > Prije nego se raspadne, jedan list papira može se reciklirati sedam puta.

ŽUTA vrećica je za PLASTIKU i u nju ide:

DA

- ✓ upotrebljena Tetra pak ambalaža od mlijeka i sokova (isprati, spljoštiti i odvojiti plastični čep)
- ✓ boce za mliječne proizvode i ostale napitke, ulje, ocat, deterdžente bez
- ✓ oznake opasnog otpada (isprati, spljoštiti i odvojiti plastični čep)
- ✓ plastični čepovi, poklopci
- ✓ jednokratne posude za kolače i hranu
- ✓ plastični pribor za jelo, slamke
- ✓ višeslojna ambalaža sastavljena od plastične folije izvana i aluminijske folije iznutra (npr. pakiranja dječje hrane, čipsa, kave i sl.)
- ✓ vrećice za bombone, zamrznute proizvode, plastične vrećice iz trgovina (čak i one biorazgradive)
- ✓ zaštitna plastična ambalaža, plastika, folija
- ✓ plastične kutijice za namaze, sladolede,
- ✓ zdjelice za kućanstvo (isprati)
- ✓ ambalaža za kozmetiku i sredstva za
- ✓ osobnu higijenu (kreme, šampone..)
- ✓ podlošci od stiropora za pakiranje hrane

NE

- ✗ plastična ambalaža onečišćena opasnim tvarima (motornim uljima, antifrizom, herbicidima, pesticidima, raznim kiselinama, bojama, lakovima i sl.)
- ✗ nečistu i neopranu ambalažu

U reciklažno dvorište se odlaže:

- dječje igračke
- plastične igračke na baterije (EE otpad)
- ambalažna plastika od
- opasnog otpada (npr. od pesticida, boja, lakova, otapala) i ambalaža od motornih
- ulja i maziva
- plastične ležaljke, stolove i stolice
- kišobrani, lopte, upaljači

ZANIMLJIVOSTI O PLASTICI...

- Vrijeme razgradnje plastičnih materijala je 100 – 1000 godina.
- Recikliranjem plastične ambalaže štedimo 84% energije potrebne za njenu izradu.
- Od recikliranja plastike može se dobiti sintetički materijal koji se upotrebljava za pravljenje pernatih jakni i odjevnih predmeta, novih boca, kanti i raznih plastičnih proizvoda.
- Životinjama plastični otpadci izgledaju slično hrani, te ih često pojedu, a zatim uginu.

ZELENA vrećica je za **STAKLO** i u nju ide:

DA

- ✓ staklenke od zimnice ili namaza (cijele, isprane i bez poklopaca; naljepnice nije potrebno skidati)
- ✓ staklene boce (cijele, isprane i bez čepova; naljepnice nije potrebno skidati)

NE

- ✗ fluorescentne svjetiljke i žarulje
- ✗ porculan i keramika

U reciklažno dvorište se odlaže:

- ogledala
- prozorska i automobilska stakla
- lusteri
- žarulje (obične, fluorescentne i neonske)
- vatrostalno staklo
- ambalažu jakih kemikalija i zapaljivih tvari
- porculan i keramika
- armirano staklo
- kristalno i optičko staklo
- staklena vuna
- bočice od parfema
- lakovi za nokte
- razbijene božićne kuglice
- pleksiglas

ZANIMLJIVOSTI O STAKLU...

- › Vrijeme razgradnje stakla je 4000 godina.
- › Danas bacamo gotovo 6 milijardi boca godišnje.
- › Recikliranjem stakla štedimo energiju i čuvamo okoliš.
- › Pročišćeni stakleni granulati može se koristiti u keramičkoj industriji, te za zaštitu u agronomiji korijena biljke od glodavaca

SIVA vrećica je za METAL i u nju ide:

DA

- ✓ limenke i konzerve od hrane i pića (isprane i spljoštene)
- ✓ metalni poklopci i čepovi
- ✓ aluminijska folija

NE

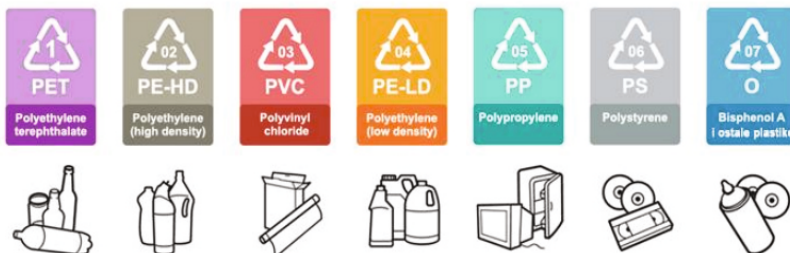
- ✗ limenke s ostacima od boja, lakova i motornih ulja
- ✗ limenke s ostacima od kemikalija
- ✗ boce i limenke od zapaljivih i eksplozivnih tekućina
- ✗ boce i limenke pod tlakom (npr. propan/butan boce)

U reciklažno dvorište se odlaže:

- metalne cijevi, alati, žice
- ambalaža jakih kemikalija i zapaljivih tvari
- ambalaža sprejeva i boce pod tlakom
- ambalaža boja i lakova
- metalizirani papir

ZANIMLJIVOSTI O METALU

- > Vrijeme razgradnje metala je različito, od 10 do 400 godina.
- > Među metalima koji se mogu reciklirati najučestaliji su aluminij i čelik, ali i bakar, bronca, mjed, zlato, srebro i olovo, između ostalih.
- > Aluminij se može reciklirati 100%.

PONOVNA UPORABA PREDMETA

U današnje vrijeme teško je procijeniti što nam zapravo treba a što nam je višak.

Zato ponekad kupujemo stvari koje nam baš i nisu potrebne pa stoje negdje sa strane dok ih se ne odlučimo baciti u smeće, a uz malo ideje i kreativnosti, umjesto da ih bacimo, možemo ih popraviti, obnoviti ili im pronaći novu svrhu.

- ✓ koristite proizvode nekoliko puta
- ✓ popravite stvari ako možete
- ✓ prenamijenite stvari
- ✓ prekrojite staru odjeću
- ✓ poklonite ono što više ne koristite
- ✓ budite kreativni

U nastavku možete vidjeti nekoliko naših ideja za to:

Od odjeće ili obuće koju više ne koristimo ili je nikada nismo iskoristili možemo napraviti...

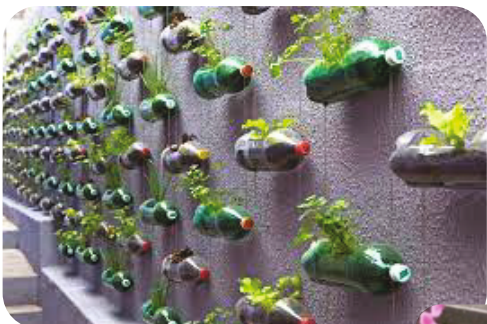

od limenki koje smo upotrijebili možemo napraviti...

od plastičnih boca možemo napraviti...

ŠTO SE SVE MOŽE PONOVRNO UPOTRIJEBITI?

TEKSTIL: sve vrste tekstila, odjeće i obuće

NAMJEŠTAJ: ormari, kreveti, madraci, stolovi, stolice

ROBA ŠIROKE POTROŠNJE: tanjuri, pribor za jelo i posuđe, knjige, igračke, sportska oprema, bicikli, dječja oprema, kolica, umjetnički i ukrasni predmeti

JESTE LI ZNALI?

- ✓ Svatko od nas proizvede više od 400 kg otpada godišnje.
- ✓ Godišnje se na svjetskoj razini proizvede između 500 i 1 000 milijardi plastičnih vrećica.
- ✓ Svakog dana bacamo čak trećinu pripremljene hrane.
- ✓ 99% stvari koje kupimo završi u smeću u roku od 6 mjeseci.
- ✓ Da je za proizvodnju jedne majice kratkih rukava potrebno 2700 litara vode što je količina za piće koju jedna osoba konzumira u 2,5 godina.
- ✓ Reciklirani aluminij zahtjeva svega 5% energije koja je potrebna za proizvodnju novog, primarnog aluminija.
- ✓ Plastičnu ambalažu od pića veću od 0,2 litre s oznakom povratne naknade možete predati u trgovini i dobiti povratnu naknadu od 0,5 kuna po boci.

KOMPOSTIRANJE

Kompostiranje je najprihvatljiviji način zbrinjavanja biorazgradivog otpada.

Na taj način možemo smanjiti količinu kućnog otpada za 1/3.

Kompostiranjem smanjujemo količinu otpada, odvoz i odlaganje, a kompostom vraćamo hranjive tvari tlu iz kojeg su potekle, a gdje će se postupno pretvoriti u humus tj. plodno tlo.

BIO OTPAD JE:

- ostaci i kora voća i povrća
- pokošena trava
- lišće
- granje drveća i grmlja
- biljke iz vrta

BIO OTPAD NIJE:

- osjemenjeni korov
- ljuske od oraha
- češeri
- pluto
- kosti
- novinski papir i časopisi,
- pelene, higijenski ulošci
- sadržaj vrećica iz usisavača
- stiropor
- kuhinjski tekući otpad (ostaci tekuće hrane – juha, variva i slično)
- pečeno, kuhano ili sirovo meso
- kamenje i šuta
- izmet domaćih životinja i kućnih ljubimaca
- vrući pepeo te otpaci koji sadrže opasne kemikalije kao što su ulja, stari lijekovi, bojano i impregnirano drvo
- vrste otpada koje se sakupljaju u okviru javnih usluga

BIO OTPAD ODLAŽEMO U **SMEĐU** VREĆICU ILI GA KOMPOSTIRAMO

Kompostiranje je način na koji možemo pohraniti bio otpad. Možemo ga pohraniti u spremnik prilagođen za to (komposter) ili direktno u zemlju da joj damo nove hranjive tvari za rast naših biljaka.

KAKO KOMPOSTIRATI?

- 1. ODABERITE IDEALNO MJESTO** – idealna pozicija za kompostnu hrpu je suho, polusjenovito mjesto u vrtu/dvorištu
- 2. DODAJTE SASTOJKE** – u jednakoj mjeri pomiješati biootpad bogat ugljikom (sporije se razgrađuje) i dušikom (brže se razgrađuje). Kako bi se brže i lakše razgrađivalo, potrebno je sav materijal usitniti na približno veličinu palca.
- 3. PROVJERAVAJTE VLAŽNOST** – najlakše ju je provjeriti tako da se uzme šaka kompostnog materijala i stisne se. Ako curi tekućina – previše je vode, a ako se ne osjeća vlažnost – presuho je.
- 4. POVREMENO MIJEŠAJTE** – hrpu je potrebno barem jednom mjesečno preokrenuti kako bi se osiguralo prozračivanje. Paziti da se ne zbija jer je zrak neophodan za sami proces, a ujedno i sprječava pojavu neugodnih mirisa.
- 5. STRPLJIVO ČEKAJTE** – kompostiranje može trajati i do nekoliko mjeseci. Zreli kompost ima zemljastu grumenu strukturu, tamnosmeđu – crnu boju, te ugodan miris po šumskoj zemlji.

KORISTITE KOMPOST ZA SADNJU VRTNOG I KUĆNOG BILJA

POPIS OTPADA KOJI SE ZAPRIMA U RECIKLAŽNIM DVORIŠTIMA:

- papir
- stiropor
- plastika iz domaćinstva
- staklena ambalaža
- boce i limenke
- električni i elektronički otpad
- metali
- stare baterije i akumulatori
- kućanski opasni otpad
- staro motorno ulje
- otpadna maziva ulja
- otpadna jestiva ulja

ADRESA MOBILNOG RECIKLAŽNOG DVORIŠTA
Ulica Ante Starčevića 00
23 249 Poveljana

RADNO VRIJEME:

LJETNO:
(lipanj - rujan):
svake srijede
od 08:00 do 13:00

ZIMSKO:
(listopad - svibanj)
3. srijeda u mjesecu
od 08:00 do 13:00

OPĆINA POVLJANA

Stjepana Radića 20
23 249 Poveljana
OIB: 47207249296

ČISTOĆA POVLJANA d.o.o.

Trg bana Josipa Jelačića 13/A
23 249 Poveljana
OIB: 94050549525

Kontakt:

Tel: 00385 (0) 23 692 800

e-mail:

info@povljana.hr

mrežna stranica:

www.povljana.hr

Kontakt:

Tel/faks: 00385 (0) 23 692 717

e-mail:

info@cistoca-povljana.hr

mrežna stranica:

www.cistoca-povljana.hr

Više informacija o EU fondovima možete pronaći na stranici
Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije
www.strukturnifondovi.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Kohezijskog fonda

